

Milorg

En erindring fra dagene før krigens slutt Av Erling Eriksen

Krigen nærmer seg slutten. Hjemmestyrkene intensiverer treningen og underretning om det forestående. Spørsmålet er: Blir det en invasjon og kamphandlinger? Det ble i denne tiden holdt flere treningsleire i Buskerud. Karer fra forskjellige steder ble valgt ut og sendt til fremmelige steder for å få trening i våpenbruk og stridsdrill etter engelsk maner. Det ble gjort for at vi bedre skulle kjempe side ved side med invasjonstyrkene hvis det ble aktuelt.

FLERE FRA SVELVIK MED

Fra Svelvik ble tre mann valgt ut til denne tranningen, etter at vi først hadde fått forespørsel om vi ville være med på dette. Det gikk i orden på arbeidsplassene, der fraværet ble ordnet i all stillhet. En morgen dro vi av sted til Drammen. Arne Pettersen og Jonny Thorvaldsen, foruten meg, Jørn Pettersen kjørte oss i drosje til jernbanestasjonen i Drammen. Vi hadde full opppakning, inklusiv skiutstyr.

KONTAKT PÅ STASJONEN

For å få riktig kontakt på jernbanestasjonen hadde vi på forhånd fått kodeord som skulle brukes. På bestemt klokkeslett skulle det stå en mann på perrongen og røyke. Vi skulle stille spørsmålet "Du har vel ikke en fyrstikk med ikke alt for mange svartinger i?" Som tiden gikk møtte flere og flere opp. Utstyret ble sendt som reisegods, og så var det å vente til toget kom.

Top ble brukt frem til Åmot stasjon. Der sto det 2 busser klar til videre transport. Vi var såvidt mange at bussene ble overtalte. Ettervert forlot noen bussene og det ble levedig med plass.

Vi skulle til Eggedal hvor vi ankom så sent på kvelden at det var blitt mørkt. Midt i sentrum av bygda ble vi møtt av en gruppe fullt oppkledd i engelske uniformer.

Vi begynte å gå mot Haglebu, men mens vi var underveis kom en lastebil som vi var så heldige å få kjøre med til landhandelen i Medalen. Bilene gikk på "generator" på denne tiden så det gikk heller sakte framover. Fra landhandelen måtte vi gå til fots resten av vegen. Vi kom frem om natten og var slitne.

Nesten morgen var det orientering, organisering i lag og tropper, og alle ble tildelt dekknavn. Vi ble deretter fordelt til hytter og fikk utlevert våpen. Deretter startet det med en masse øvelser, bl.a. hinderløp, hver dag var det anledning til å tyte

på nyheter fra BBC, og på et stor kart fikk vi se hvordan de allierte gikk fram fra dag til dag. Det gikk flere dager med mye trening. Skipsreder Mowinchel var også her, sammen med sin husholderske. Det var han som eide hyttene. Hun gikk nesten hver dag ned til butikken - og tilbake igjen. Det var mye som skulle ordnes, bl.a. postgangen. Det var sparsomt med mat, men utenfor hyttene lå det "hauger" med kålrot og pastinakk. Vi tinte dette opp og spiste det, og den kosten var "virkningsfull". Det var kjent blant NS-folk i bygda at det var folk "på skauen", og at det bare var 4-5 på hyttene her og der. Det

skulle derfor være en lett sak å "ta" dem. En dag fikk vi av kaptein Løvskogen melding om at vi skulle inn på fjellet og ha skyteøvelser. Våpnene var sluppet ned fra fly, og endel av dem hadde nok fått en vel hard medfart. Ola Lia var vår nærmeste sjef, men i tillegg hadde vi kaptein Løvskogen. Han oppmuntret oss når vi fikk nyhetene og sa bl.a. at nå skulle vi nok snart defilere for Kongen. Så en morgen hadde vi stilt opp, kom det en kurer med melding. Tyskerne holdt ransaking i bygda, og mange var blitt "stuet" inn i lokalet. Ola Lia ville dra ned til bygda for å frigjøre de arresterte, men kaptein Løvskogen sa nei til det. Så ga Ola Lia ordre om å gjøre klar til kamp, ellers ville vi bli jaget rundt land og strand. Det ble laget et modellbord av sand og snø. Her ble det forklart hvordan vi skulle ordne oss og hvordan vi skulle forsvare oss i tilfelle vi ble angrepet.

To tropper ble plassert fra Rugelandsøter og ned mot leiren. En annen tropp ble plassert ved Grantangen. Der var det mye snø. Neste dag etter oppstilling kommer en kurer på nytt. Tyskerne er på vei oppover mot oss og er kommet omtrent halvveis. Det blir satt ut vakter øst for demningen. Ved middagstider kommer påny en kurer med melding om at tyskerne hadde dratt nedover igjen. Om kvelden, ved 5-tiden, ble et lagt sendt ned i dalen for å hente proviant som var underveis oppover. Vi møtte gamle Kristen (eller Helge?) Medalen

med hest og sjele. Om kvelden ble det delt ut "kamprasjon". Det var ikke som mange kanskje tror, bokser med "Corned beef". Nei, det var vanlig norsk kost: et brød, noen småbokser med smør, ost og erter.

Troppen som skulle til Grantangen, og som jeg hørte til, fikk ordre om å pakke ækkene, hente ammunisjon og dra avsted til "Salvesen-hytta" hvor vi skulle overnatte og ordne oss. Samtidig får vi vite at det kommer fly i kveld med slipp.

Da vi kom til hytta ble fant vi en tønne med salt fløsk, som vi delte mellom oss. Vi fyrte opp i ovnen, fikk på plass stekepanna, fløsk og brød. Det ble et

dålig måltid, som styrket godt. Og så kom flyet. Det gjorde en runde og kom så sakte mot oss, og så kom det en serie med hvite fallskjermers svevende i lufta. Det var en artig - og spennende - opplevelse. Neste morgen var vi tidlig oppe. Det var strålende sol og stille. En av karene fyrer opp i oven og skal til å steke litt fløsk. Det ryker mye fra pipa.

TYSKERNE KOMMER!

Så blir det rask oppstilling. En kurer kommer og melder at tyskerne er på vei helt opp. Det blir satt opp et par "lokkeduer" nær ved demningen. Meningen var å få lurt tyskerne til å rykke fram på østsiden av vannet og inn mot leiren. Så skulle troppen vår på Grantangen, som talte en 30 mann, gå rundt på vestsiden av vannet og angripe tyskerne i ryggen. Isen var i oppløsning og det var ingen molo eller bro til Grantangen-siden.

Vi hadde gjort alt utstyret klart. Ski, staver og ryggsekker var stilt opp klar til bruk på en myr mellom Tangen og kolle. Kjell Langum var vårt troppsbevall. Han hadde plassert et lag på Kollen, og to lag på Tangen. Ingen fikk lov til å skyte før det ble gitt ordre. Vi skulle ikke angripe.

Ca. klokka 07.30 ser vi at "lokkeduene" trekker seg tilbake. Så ser vi tre tyskere, en av dem er offiser. De går framover, til tross av Grantangen. Offiseren stopper en stund mens de to bryter seg inn. Hyttene er tomme og de to går tilbake. Offiseren har slått og sett mot

hytta på Grantangen. Han har sett at det var fra pipa der, så han ble nok klar over at det var det folk. Tyskerne trekker seg tilbake, og så vidt jeg vet ble et par av våre karer sendt etter for å observere.

Klokka vel 09.00 kommer det plutselig ca. 45 tyskere rett mot oss på vestsiden av vannet. Det var nok røyken fra pipa i hytta som hadde røpet oss, og planen vi hadde lagt gikk vel i vannet. Hvorfor sender offiseren 45 mann denne vegen? Var det røyken som hadde røpet oss, eller hadde tyskerne gjennom kikert også sett skiutstyret og ryggsekkene som var klarlagt på myra inne på vårt område?

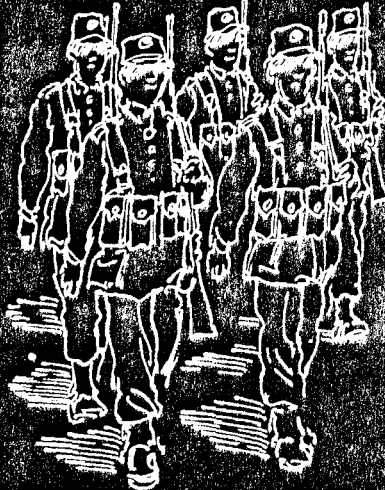
Om ikke det var tilfelle, så fikk de iallfall se alt sammen da de var omlag 150 - 100 meter fra hytta. Nå kunne de også telle alt sammen, og finne ut hvor mange vi var. Tyskerne begynner å gjøre seg klare til kamp, mens vi holder oss i ro og ligger lavt i terranget. 4-5 tyskere bevegde seg oppover på sydsiden av kollen, nok så ubemerket. Hva vil skje nå, vil de prøve å omringe oss? Og forholder er 45 mann mot 30 - 32

FULL KAMP

Så starter det hele på Kollen. Noen av våre blir antagelig overrumplet, og noen faller, bl.a. Harald Holdt, Jonny Thorvaldsen og to andre fra Kongerud. Det braket løs for alvor - det var et helvete! Det "kokte" rundt oss i snøen og det ble et veldig ekko fra fjellveggen i Haglebuunatten.

En tysker gir ordre på tysk og norsk og skyter markeringslys mot våre maskingevær. Det blir kritisk. Vi blir overøst med maskingeværlid fra tyskerne. Sjefen vår, Kjell Langum gir ordre, men ropene blir borte i alt braket. En av våre blir truffet i benet, han skriker høyt, Langum peker på meg som ligger nede på myra og gir ordre om å alt utstyret, ski, staver og ryggsekker skal bringes bakover i dekning og gøres klar til bruk igjen. Det var en gruffe ordre å få. Utstyret lå på åpne myra - midt i skuddfeltet!

Mellom den gropa jeg lå i og det utstyret stod, lå en stor stein. Jeg tok sikte på å nå fram til steinen og så fram til utstyret. Til alt hell for meg, så satte karene på Tangen inn et kraftig motangrep. Så bølget det fram og tilbake, karene våre dukket når tyskerne skjøt og motsatt. Her fikk jeg anledningen, først bort til steinen, så fram til utstyret. Tilbake til steinen igjen med utstyret - og så i dekning. Slik måte jeg løpe fram og tilbake til utstyret var flyttet i dekning. Det var oppover og vanskkelig å ta seg fram.

Milong

Forta fra
forrige side

Ved en av disse siste "turene" ble det nesten kollisjon mellom en annen kar og meg, da vi skulle hve oss ned bak stasjonen. Og før jeg var skikkelig dekkning kom det en maskingevær-salve mot oss. Ved at under ble jeg ikke truffet, men den andre karren begynte å ynke seg og sa at han ikke fikk beveget armen sin. Jeg krabbet bort for å undersøke hva det var. Han hadde fått to skudd gjennom skuldra. Jeg fikk hjulpet ham bakover. Senere fikk jeg vite at det var Harald Medalen.

Kulene suste rundt ørene mine nesten hver gang jeg kastet meg ned. 50-60 ganger måtte jeg ut på myra etter utstyr før alt var klart i dekkning.

Ved 12-tiden blir det mindre skyting. Den tyske sjefen var falt. 15 tyskere med gevær over skulda drar avgårde "hjemover", antagelig var de tomme for ammunisjonen. Det samme gjaldt for flere av våre karer. Karene på kollen gjorde en god innsats!

Ved 1-2 tiden klarte noen få tyskere å nå helt fram mot kollen og mot myrkanten der jeg lå. En tysker dukket opp noen meter fra meg, men så dro han seg tilbake.

Jeg lå klar - ingen tvil om at her gjaldt det livet! Det var mye snø å åle seg fram i. Jeg så bort på Arné Pettersen fra Svelvik. Han lå nær ved, meget utsatt.

Kjell Langum sender bud etter et lag som kan overta våre stillingen, mens vi trekker oss tilbake. Det blir stille en stund, og en av våre som lå oppe på kanten av koller reiser seg litt opp for å se. Ett skudd - og han falt. Jeg tror han het Kurt.

Så kom det hjelp for å overta, slik at vi kunne åle oss bakover.

To av oss måtte ut på myra for å hente en som hadde blitt skutt i benet. Han var i live, men hadde mistet mye blod. Vi fikk dradd ham bakover, og fikk han over på skier som vi surret sammen. Vi fikk også en annen som var såret med oss opp til "Ambassaden". Der fikk vi lagt forbindinger på dem. Det fantes ikke førstehjelpsfolk og ingen bærer. Vi var ikke forberedt på skikkelig "kamp".

Kampene ebbet etterhvert ut. 15 tyskere hadde dratt seg tilbake, 29 ble

Jonny Torvaldsen (bildet) fra Svelvik deltok - og falt under kampene.

drept og en såret. Klokken var blitt 3 på ettermiddagen.

Det skyer til og mørket kommet. Vi gjør oss klar til å dra mot Flenten. Vi drar de to sårede med oss på en sleppkjelke. Det begynner å snø - og vi hører flydur. Vi stanser opp litt, og Ola Lia sier at vi skal gjøre oss klare til å skyte. Om vi blir angrepet skal vi skyte alle sammen og sikke litt i forkant. Et lite fly (en "Stork" kommer nærmere og vi blir oppdaget.

Vi fortsetter opp til Flenten. Der blir alt oppløst. Våpnene blir glemt. De sårede blir dratt lenger nord. Og Ola Lia holder en avskjeds-appell. Tidligere hadde vi fått vite at alt gikk for tregt. Nå blir vi rost for dyktighet! Han ba alle som kunne om å dra hjem. Klokken var fem på ettermiddagen.

Vi ble inndelt i puljer med god avstand. Ruta ble lagt over Gråfjell, Høgevarde og til Norefjell. Klokken to på natta stoppet vi på Norefjell, la oss i soveposet på snøen. Det var litt kaldt, rå tåke og riktig uggent. Sener dro vi ned til skogsgrensen. Der var det snøbart, og vi var da også mindre synlige.

Jeg tror mange fikk seg et støtt i livet, og en frykt for å bli tatt på veien hjem.

Jeg takker Gud for at han lot oss leve!

postkontor, og det vel slik at man har valgt å gjøre det likt over hele post-distriktet, og dermed rammes også vi, fortsetter Larsen.

Erfaringene viser forøvrig at det er heller lite besøk mellom 9 og 10 på lørdagene.

Det ble jo feil... Ikke Berger men Hansen

I lokalavisens omtale av en søknad om salgsbevilling for øl i den nye forretningen som skal startes i de tidligere S-lags lokalene på Berger, kom vi i skade for å skrive at det var Elisabeth Berger som søkte om slikt. Det er helt feil. Bak søknaden fra "Liffens butikk" står derimot Elisabeth Hansen.

Svelvik FuFo

(tidligere FFO) inviterer til medlemsmøte tirsdag 4. april i Doktorgården der komuneplanlegger Anita Pettersen tar for seg kommunens planer i forbindelse med nærmiljøprosjektet. Møtet vil spesielt ta for seg hvordan fremtiden for eldre, uføre og funksjonshemmede er tatt med i planene. Det serveres kaffe og kaker og det er utlodning der alle vinner. Møtet er åpent for alle interesserte.

Kommunen inviterer NSB til bedre bussforbindelse i Svelvik:

Ordføreren inviterer til om buss-till...

Ordfører finger Lønseth har i et brev til NSB Biltrafikk i Drammen tatt opp spørsmålet om å finne rimelige fleksible løsninger for bussstilbudet innenfor Svelvik kommune, som også kan dekke flere områder.

Det er blant annet nevnt i flere sammenhenger i forbindelse med folkemøtene og Kommuneplanen dette med kollektivtilbudet i kommunen.

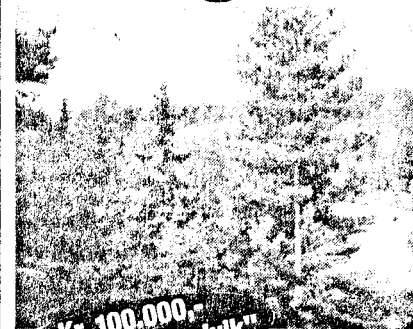
I brevet som nå er sendt NSB heter det:

Vi har registrert at innbyggerne i kommunen er godt fornøyd med det utvidede tilbud NSB har satt i verk spesielt for pendlere til Drammen-/Oslo-distriktet.

Det er imidlertid nå også en del spørsmål om mer lokale, rimelige

løsninger innenfor kommunegrensene. Det er imidlertid viktig å se på rimelige løsninger som er av kommunen grunn en na NSB Biltrafikk tilbudet, skr

Tomter til salgs i Ma...

Kr. 100.000,- på taket av Svelvik!

Lyst til Fasansving

5 tomter fra 520 til 660 kvm., fritt mot friareal og i enden av bli...

Fasansvingen i Mariås

Inkl. i kjøpesummen:

vei, vann og kloakk fram til t...

Pris kr. 100.000,- pr. tomte + 2,5% dokumentavg.

Ring Einar Fossberg i Boligbutikken tl...

BOLIGBUTIKK

Bragernes Torg 4 - 30

Tlf. 32 89 31 80